

Социјални партнерства- Социјални договори

Афердита Хаџијаха Имери

Лабораторија за општествени иновации-СИЛ

Конференција „Предизвици и перспективи во регионалниот и локалниот
развој” Децентрализација и ЕУ пристапување-

26-27 ноември, 2015, Скопје, Република Македонија

Социјални договори

- Договор помеѓу членовите на организирано општество и/или помеѓу една заедница и донесувачи на одлуки која ги дефинира односите и одговорностите на двете страни
- Следствено, врз основа на заедничка социо-политичка визија се оформуваат условите на ангажирање помеѓу јавната, приватна и општествена сфера.

Извор : “ Toward new social contracts” Civicus, 2015

<http://www.civicus.org/images/TowardsNewSocialContracts.EN.pdf>

Парадигма на социјални договори

- Се заснова врз принципот во кој моќта на државата е кај луѓето а владата (централна и локална) треба да биде во корист на граѓаните.
- Доколку владата не ги штити луѓето, таа треба да се промени.
- Концептот на социјалните договори е поставен и еволуирал во делата на Томас Хобс , Џон Лок и Жан Жак Русо.

Форми за испорачување на социјални услуги

Во улови на децентрализирано општество локалните самоуправи имаат законска можност да изберат на каков начин ќе ги испорачаат социјалните услуги.

- Преку службите на локалната самоуправа
- Договорни услуги со правни субјекти (профитни или не профитни)
- Грантови на НВО-Цивилното општество

Зошто договорни услуги преку НВО?

- Имаат веќе акумулирано искуство преку спроведување на проекти со донаторски средства
- Ангажираниот персонал има пониски примања одколку фирмите и/или општинската администрација.
- Поголема посветеност која честопати резултира со поголемо задоволство на клиентите (примателите на услугата)

Зошто договорни услуги преку НВО?

- Иновативни и алтернативни форми на испорака со подобар квалитет и со пониска цена.
- Поголема отчетност во искористување на јавните средства.
- Поголема веројатност корисниците да дават поплаки на вакви услуги ако знаат дека истите се испорачуват преку договор кој може да се прекине.

Предуслови за успешна договорна услуга

- Да се спроведе фер и компетитивен процес со јасен опис на услугата што треба да се испорача и критериумите за селекција.
- Добро подготвен договор во кој е детално опишана услугата која треба да се испорача.
- Развиен систем за набљудување (мониторинг) кој ќе овозможи контрактираната страна да одговара за испорачаната услуга.

Договорни услуги -Outsourcing

- Се применува во голем обем во развиените земји поради докажаната ефикасност (земјите кои ја применуваат парадигмата на “ново јавно управување”)
- Во помал обем во земјите во развој и тие во транзиција поради недостиг на капацитети и/или фелксибилност за примена на ваква форма

Регион/Држава	НВО како % на вкупното вработување	Работни места во давање на социјални услуги како % на вкупните работни места во НВО
Западна Европа		
Австрија	4.5	49.9
Белгија	10.5	22.9
Финска	3.0	15.5
Франција	4.9	27.4
Германија	4.9	27.2
Норвешка	12.6	20.5
Велика Британија	6.2	16.0
Источна Европа		
Чешка Република	1.7	13.1
Унгарија	1.3	15.1
Романија	0.6	32.2
Словакија	0.9	10.1

Пример -Хрватска

- Канцеларија на Влада за соработка со НВО- 1998
- Договорни услуги од општествен интерес
- Здравствени услуги
- Социјална помош-Локален и централен буџет.
Општината е обврзана да даде не помалку од 5% од буџетот за социјалните услуги (сместување во социјални домови)

Пример -Хрватска

- Други услуги –пред се во образование во доменот на проектите во животна средина или лица со посебни потреби.
- Законот за локална самоуправа не ги наведува експлицитно формите за соработка и ангажирање на НВО и општините.
- Може да се формират локални комисии кои понатаму може да се ангажират во спроведување на одредени задачи

Научени лекции од примерот на Хрватск Романија и Естонија

- Сегашните практики за слкучување на договори се фокусирани на правното наблудување а не на задоволството од услугата од страна на корисниците.
- Договорите се краткорочни (едногодишни) и со тоа лимитирачки за давателите на услуги.
- Договорните услуги се сметат (во пракса) како форма за испорачување на минимално ниво на услуги.

Состојби во Македонија

- Со промена на Законот за социјална заштита од 2004 како и Законот за локална самоуправа , општините треба да спроведат социјални програми кои одговарат на потребите на социјално исклучени групи преку вон институционални форми.
- Основање на центри за дневна и/или привремена грижа.
- Организирање на социјална заштита преку испорачување на програмите.

Примери

- Град Скопје- Семеен центар на град Скопје- НВО Хера специјализирано советувајште кое нуди психосоцијална поддршка и советување на семејства кои се во конфликтни односи <http://hera.org.mk/?p=2236>
- Неготино- НВО Порака- Дневен центар сервис за поддршка на лицата со попреченост во менталниот развој <http://www.porakanegotino.org.mk/dnevententar.html>
- Велес- Делегирање на надлежноста за спроведување на акционот план за еднакви можности до НВО <http://veles.gov.mk/veles3/>

Предизвици

- Општините издвојуваат само од 0.3-1% за социјална заштита од нивните буџети.
- Најчесто тие средства се наменети за администрирање на парична социјална помош.
- Соработката со здруженијата не е на соодветно ниво, посебно во однос на нудење на услуги од социјалната заштита
- Потребите на локално ниво не соодветствуваат со активностите кои се спроведуваат поради централното планирање на социјалната заштита

Faleminderit, Благодарам, Thank you